

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

www.philosophical-research.org

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ

ΙΣΤΟΡΙΚΟΦΙΛΟΣΟΦΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Α. ΠΙΕΡΡΗΣ

Περίοδος 2018-2019

ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ ΠΑΤΡΩΝ

ΑΒ' ΚΥΚΛΟΣ

Συνάντηση 31η

Δευτέρα, 29 Ιουλίου

αντί της

Πέμπτης, 25 Ιουλίου

(αλλαγή χρόνου και τόπου)

Είναι, Χρόνος και Κάλλος

Το «Τέλος» της Ιστορίας

Μέρος IV

Παρακμή ή η Ιστορία ως Φθορά:

*Ο Ελληνισμός και ο Κόσμος
από την Σπαρτιατική Ηγεμονία
στην Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία
(404 – 27 π.Χ.)*

Οι τρεις κοσμοϊστορικές επαναστάσεις της ιστορίας του ανθρώπου έγιναν με την οργανική αναγκαιότητα της φύσης, με την (φυτική) έννοια του φύεσθαι. Η Μάνα Γη στέριωσε και έθρεψε τις ρίζες, ο Κύριος των Δυνάμεων ανύψωσε και έστησε με τον κεραυνό καυλό, κορμό και κλάδους, και το Κάλλος φανερώθηκε στην ανθοφορία.

Το βαθύτερο υπαρξιακό πρόβλημα του τεταραγμένου όντος λύθηκε με την αποκάλυψη του Ελληνισμού. Το νόημα της ύπαρξης είναι η ομορφιά. Το τέλος ως σκοπός των πάντων δεν είναι άλλο από το τέλος ως τελειότητα.

Οι κόσμοι γυρίζουν, η φωτιά καίει, η γη τρέφει, το νερό γονιμοποιεί, ο αέρας πνέει ζωή, ο ήλιος ανατέλλει και το φεγγάρι σεληνιάζει, τα βουνά πυργούνται και οι πεδιάδες ευπορούν, οι πόλεις μαζεύουν ανθρώπινες μυρμηγκιές, τα φυτά φτιάχνουν τον μαγικό πέπλο της Χθονός, παίζουν και καταβροχθίζουν τα ζώα, και οι ταλαίπωροι θνητοί μεριμνούν και μοχθούν και γεννούν και εξουσιάζουν και υποτάσσονται, κυριεύουν και κυριεύονται, βαρυγκομούν και εκστασιάζονται σε μια άφεγγη χαρμολύπη, πορευόμενοι, χωρίς να ξέρουν γιατί, όταν έχουν χάσει το Φως του Κάλλους, στον Λαβύρινθο όπου είναι ερριμμένοι, στο σκοτεινό βασίλειο του Χρόνου, στην εξουσία του Μεγάλου Μινώταυρου, του Άρχοντα του Κόσμου τούτου, του Ιανού Άδη και Διόνυσου –

όλα γίνονται

για να ανοίξει ο Κοσμικός Ανθός, να φανεί το Φως, να από-καλυφθεί το Είναι στο Κάλλος του Φαίνεσθαι, το Απόλυτο στην μόνη άσχετη προς το πλέγμα των χρονικών σχέσεων ομορφιά, ο Θεός στον Κόσμο.

Με την Αρχή του Ελληνισμού εξέλιπε η υπαρξιακή αγωνία του ανθρώπου. Άναψε φως γιατί ο Θεός είδε τον εαυτό του αποκεκαλυμμένο στο φυσικό κάλλος. Η ιστορία, ως πορεία αυτογνωσίας Θεού και Ανθρώπου, έκλεισε. Έμεινε η ιστορία ως διαδικασία επίλυσης του πρακτικού προβλήματος του ανθρώπου: η διαχείριση του χρόνου μετά την από-κάλυψη.

Δύσκολο το πρακτικό πρόβλημα. Πώς να συνταιριάζουν δομές των τριών πυλώνων της μέριμνας στον χρόνο (η διαιώνιση του είδους, η επιβίωση εαυτού και οικείων, η εξουσία ως διασφάλιση ζωτικού χώρου) με την αποκάλυψη του απόλυτου Είναι στο, άσχετο προς την θυμοβόρο μέριμνα των σχέσεων στον χρόνο, Κάλλος του φυσικού επιτεύγματος της τελειότητας.

Μόνο η Ρώμη μέχρι τώρα έλυσε επιτυχώς το αποσταθεροποιητικό πρακτικό πρόβλημα σταθεροποιώντας την ανθρώπινη ύπαρξη στον χρόνο. Σε αυτό συνίσταται η Pax Romana. Ο άνθρωπος ηρέμησε από την ανησυχία της ύπαρξης στον χρόνο, και έτσι μπόρεσε να κάνει, χωρίς περίοδο καταστροφής, την μεγάλη εσωτερική μεταμόρφωση από τον κλασσικό Ελληνισμό στην Ορθοδοξία.

Πως επετεύχθη το θαύμα με την ίδρυση της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας θα μελετήσουμε στην ακροτελεύτια συνάντησή μας του φετινού Κύκλου.

Ένας άνθρωπος συνδέεται άρρηκτα προς αυτήν την σταθεροποίηση, και λόγω του θαύματος ο άνθρωπος αυτός από Οκταβιανός έγινε Αύγουστος και από θνητός αθάνατος.

Η τάση εξ αρχής οργανικής πρόσληψης του Απολλώνιου πνεύματος που χαρακτηρίζει την Ρώμη των απροσάρμοστων (από υπερβολή είτε από έλλειψη) και απόβλητων από τους γύρω Ιταλιωτικούς λαούς στοιχείων, μεγάλωσε, δομήθηκε και συντονίστηκε στην νέα βασιλεία του άνακτα Απόλλωνα. Ο ανοικτός ορίζων των σκληροτράχηλων και βαρυπρεπών Ρωμαίων μαζί με τη απαραίτητη για εποικοδομητική ανοικτότητα διάκριση του ποιοτικού σε υψηλό επίπεδο, έκανα ώστε να αφομοιώσουν

χωρίς αλλοτρίωση το Ετρουσκικό, και να κατακτηθούν ερωτικά από το Ελληνικό. Πως αυτά συνδυάσθηκαν με τις Λατινικές αξίες αποτελεί το θαύμα της επιτυχούς νέας αρχής.

Θα ασχοληθούμε στην συνάντησή μας με την Ελληνική και Απολλώνια διάσταση του θαύματος.

Η ομιλία μου θα έχει θεματικό τίτλο κατά το πρόγραμμα:

***Ο Αύγουστος και η Ανανέωση του Κόσμου:
η Ίδρυση της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας
(Από το 4^ο Ειδύλλιο του Βιργίλιου, 40 π.Χ.
στο *Carmen Saeculare* του Οράτιου, 17 π.Χ.)***

Λόγω απουσίας μου από τη Πάτρα, η τελευταία εκδήλωση δεν θα γίνει όπως ήταν προγραμματισμένο την Πέμπτη, 25 Ιουλίου, **αλλά την προσεχή Δευτέρα, 29 Ιουλίου, 8.30 το βράδυ, στο ξενοδοχείο, Patras Palace, Όθωνος – Αμαλίας 15, Αίθουσα Ισογείου.**

Η είσοδος είναι ελεύθερη.

Μετά την ομιλία θα υπάρξει χρόνος για συζήτηση.